

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos: a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 2 P, félévre 4 P, egész évre 7 P.
HIRDETÉSI ÁRAK:
1 hasáb szélességben mm. soronként 10 fillér.

Főszerkesztő:
HARTNER NÁNDOR
Szerkeszti:
ifj. SZÁSZ ERNŐ

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Muraszombat,
Horthy Miklós ut 18 szám / Telefonszám 71.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

XXXVII. évfolyam. / 10. szám.

ÁRA 16 fillér.

Március 5. — Péntek.

Nagy érdeklődés mellett folyik a hegyközségek megalakítása a muraszombati járásban 8 faluban már megalakult a hegyközség

A szövetkezeti rendszer gazdasági előnyeit már sokszor tapasztalhatták gazdáink. A szövetkezetek után olcsóbb és könnyebb a gazdálkodáshoz szükséges dolgok beszerzése, a terményekért jobb árat lehet elérni és az értékesítésük is könnyebbé válik.
A szőlő és gyümölcsstermelő gazdák érdekképviseleti szövetségül Ma-

gyarországon hegyközségeket alakítanak azokban a községekben,

ahol a lakosság elsősorban szőlő és gyümölcsstermeléssel foglalkozik.

A hegyközségek nagy hasznára vannak a gazdáknak, különösen a mai háborus világban, amikor például

a permetezéshez szükséges rézgálicot csak a hegyközség útján lehet beszerezni.

A hatóságok megállapították, hogy a törvény értelmében a muraszombati járás 12 községében kötelező a hegyközségek megalakítása. Ezek a községek a következők: Mezővár, Alsómarác, Szentbátor, Salamon, Musznya, Völgyes, Perestó, Görhegy, Felsőlendva, Zsidahegy, Felsőszentbenedek és Szarvaslak. A hegyközségek már meg is alakultak a következő községekben: Mezővár, Alsómarác, Szentbátor, Salamon, Musznya, Völgyes, Perestó és Görhegy. Az alakuló gyűléseken dr. Derzsenyi Tibor szolgabíró elnökölt.

A hegyközségek 5 tagú vezetőségét meg is választották.

A hegyközségek szervezését mindenhol nagy örömmel fogadják a gazdák

és az alakuló gyűléseken nagy számban jelennek meg.

A hegyközségek a szombathelyi hegyközségi tanács felügyelete alá tartoznak.

Muravidéki vitézek tettek esküt Szombathelyen

Február 26-án új muravidéki vitézek tetek esküt vitéz Somogyi Pál ny. vezérőrnagy, vitézi székkapitány előtt Szombathelyen. Az új muravidéki vitézek a következők: vitéz Hári (Cserpnyák) József tartalékos őrmester Rétállás, vitéz Harkai (Hodoscsék) István tartalékos őrmester Battyánd, Hersényi (Hajdinyák) István tartalékos őrzető Kísszombat, vitéz Simon (Siftár) Iván Vaspolony. — A muraszombati járás vitézeinek száma velük 12-re növekedett.

42 éven felüliekkel egészítik ki a muraszombati járásban a kötelezett tűzoltók számát

A légiveszély miatt háboruban sokkal nagyobb tűzoltóságra van szükség, mint békében. Ez indította annakidején a magyar kormányt arra, hogy rendeletet hozzon, amely szerint az önkéntes tűzoltók számát 22 és 28 év közötti fiatalemberekből alkotott kötelezett tűzoltósággal egészítse ki. 22 és 28 év között a tűzoltókötelezettség éppen olyan, mint 23 év előtt a levontkötelezettség.

A rendelkezés alapján már az elmúlt esztendőben megszervezték a Muravidék községeiben a kötelezett tűzoltók csapatait.

Ezeket a csapatokat most tovább

szervezik és a kiképzést újra megkezdik.

Tekintettel azonban arra, hogy a rendelet lehetővé teszi, hogy a 22—28 év közötti fiatalemberek kicsi száma miatt a kötelezett tűzoltók számát 28 éven felüliekkel egészítsék ki ideiglenesen, a muraszombati járás illetékes hatóságai azt tervezik, hogy

szükség esetén 42 éven felülieket is köteleznek tűzoltó szolgálat ellátására.

Azért 42 éven felülieket, mert ők már kisebb mértékben jönnek számba katonai szolgálat teljesítésénél, mint a 42 évesnél fiatalabbak.

A Muraszombati Polgári Kör ismét megkezdte működését

Muraszombat egyik legrégebbi egyesülete a polgári kör. Még a megszállás előtt alakították, majd a jugoszláv uralom alatt is folytatta működését. Ugyszólván kizárólag helybeliek jártak el az összejöveteleire,

a polgári kör kimondottan a muraszombatiaké volt.

A felszabadulás után is megmaradt a polgári kör, működése azonban — a számtalan más tennivaló miatt — ellanyhult, idővel teljesen megállott.

Most már, hogy Muraszombatban ismét a rendes kerékvágásban folyik az élet, a polgári kör rendszeres összejöveteleire is sor kell, hogy kerüljön.

Az egyesületi élet megszervezésére, az újbóli megkezdésének megbeszélésére Hartner Nándor országgyűlési képviselő, a polgári kör elnöke csütörtök este összehívta a polgári kör néhány tagját. Az összejövetelen megbeszéltek az alapszabályok módosítását és a polgári kör működésével kapcsolatos egyéb teendőket.

60 pengő volt egy házi szőttés lepedő a muraszombati vásáron

Gyenge kirakadó — jó állatvásár

Március 1-én, hétfőn országosvásár volt Muraszombatban. Annak ellenére, hogy a vásárra sokan jöttek el a falvakból, a kirakodóvásár forgalma gyenge volt. Nem is csoda ez, amikor hihetetlenül magas árakat kértek a vásárosok a textilárakért.

Csak egy példát említenek: egy házi szőttésből készített lepedő anyagának ára 60 pengőt tett ki!

Ijesztően magas ez az ár és sürgeti az illetékeseket, hogy minél előbb

nyuljanak bele a textilárak őszerdejébe és szigorúan ellenőrizzék a vásárosokat is.

A kirakodóvásáron 15 sátor volt. Cipőket jegyre árusítottak, de egy szombathelyi kereskedő

használt cipőket jegy nélkül is adott.

Az állatvásárra 140 szarvasmarhát, 4 lovat hajtottak fel. Eladtak 55 tehenet, 11 üszőt, 2 bikát és 1 lovat.

Barnaszénét találtak Szentsebestyénen!

Maróthy Ferenc aknázza ki a szentsebestyéni szén

Egyre több jel utal arra, hogy a muravidéki lankás dombokban értékes ásványi kincsek rejtőznek. Több irányban folynak eredményesnek ígérkező kuttatások ásványi kincsek feltárására, legutóbb pedig arról értesültünk, hogy

Szentsebestyén község határában barnaszén rétegre bukkantak.

Godina Lajos szentsebestyéni községi bíró, MÉP titkár és több gazdátársa ásás közben közel a felszínhez 80—100 cm széles rétegben

huzódó barnaszénre bukkantak. Az értékes fölfedezés után azonnal érintkezésbe léptek az illetékesekkel és Maróthy Ferencel, aki annakidején az ondódi szénbánya feltárásában is részt vett. Maróthy Ferenc szakértővel együtt kiszállt a helyszínre, ahol személyesen győződött meg a lelet komolyságáról. Hír szerint meg is kötötték a

kutatási és kiaknázási szerződést

14 földtulajdonossal, akiknek földjén a jelek szerint a szénréteg húzódik. A szerződés — a gazdáktól szerzett értesülés szerint — 60 évre szól, a kiaknázandó szénmennyiség 2 százaléka a földtulajdonosokat illeti. Ezenkívül villanytelep létesítése esetén

villanyáramban

részesülnek.

A szentsebestyéni barnaszénnek igen nagy jelentősége lehet nem csak a község, de az egész Muravidék életében. A szén ugyanis jobb minőségű, mint az ondódi, azonkívül a község a legközelebbi vasutállomástól alig 1 kilométerre fekszik, tehát a szállítási lehetőségek is igen kedvezők. Munkás-kéz a Muravidéken elég akad, így a barnaszén feltárása meggyorsíthatja a Muravidék gazdasági vérkeringését.

Fokozott szigorral ellenőrzik a légoltalmi intézkedések megtartását

A padlások lombtalansága, a vizeztartályok beállítása, a lakóházak és a járművek elsötétítése sok kívánnivalót hagy maga után a Muravidéken is

Előrelátó politikánk következtében a háboru borzalmai messze elkerülték országunkat, ezért veszi talán olyan könnyedén, sőt könnyelműen

a Muravidék lakossága a háborus óvintézkedéseket. Elsősorban a légoltalmat. A légoltalmi óvintézkedéseket csak akkor hajtják végre, amikor a szigorú ellenőrzés miatt büntetés veszélye kényszeríti a lakosságot erre, de mihelyt csökken kissé az ellenőr-

zés, azonnal megszűnik az elővigyázatossági rendszabályok pontos végrehajtása is.

Egyre több járművet lát az ember a Muravidéken, amely egyáltalán nincs elsötétítve, sőt

a lakóházak elsötétítésére is egyre kevesebb gondot fordít a lakosság.

Ha a padlásokat végignéznánk, azt hiszem, kevés helyen találunk meg

az előirt légoltalmi lombtalanítást (papirhulladék, butordarabok, ládák és más gyúlékony anyagok eltávolítását), sőt kevés helyen találnánk vízzel megtöltött edényt a padláson. Így bizony könnyen okozna

súlyos tüzvést

egy ellenséges gyújtóbomba. *Illetékes helyről is felhívták a „Muraszombat és Vidéke” figyelmét arra, hogy a lakosság a légoltalmi intézkedéseket könnyelműen veszi. Ezzel kapcsolatban*

figyelmeztetnek mindenkit,

hogy a lakóházak magánvilágításának légoltalmi elsötétítése továbbra is este 8 óra. Az elsötétítési rendelkezésnek a lakosság nem tesz eleget, aminek következtében világító ablakok láthatóak nagy távolságból is még éjjel 10—12 óra között is.

A lakosság egy része idegenkedik attól, hogy ablakait elsötétítse lefekvés előtt, inkább este 8 órakor eloltja a lámpát. Ennek következtében, ha ellenséges berepülés miatt riasztás van és az álmából feljött lakosság önkéntelenül meggyújtja a lámpát, az ernyőzetlen ablakok valóságos kivilágítást idéznek elő.

Meg akarjuk győzni a lakosságot arról, hogy aki akár tudatlanságból, akár gondatlanságból nem tartja meg az elsötétítési rendelkezéseket, az nem csak saját életét, családját, otthonát, vagyona biztonságát veszélyezteti, de lelkiismeretlenül nagy mulasztást követ el községével szemben is. Ezért a hatóság az elsötétítés végrehajtását

a jövőben a legszigorúbban fogja ellenőrizni és mulasztás esetén kimélet nélkül alkalmazza a büntetést.

A járművekkel

is sok a baj. A jogszabályban megkívánt lámpát az elsötétítés ideje alatt **vagy egyáltalán nem égetik, vagy nem sötétítik el,**

illetve fénycsökkentő berendezéssel nem látják el. Mindkét eljárás szabálytalan. Ki nem világított járművel nem lehet közlekedni, viszont olyanul sem, amely teljesen ki van világítva. Az ezen a téren mulasztók ellen is nagy szigorral jár el a hatóság.

A Padlástervek

lombtalanítását is ellenőrizni fogják. Lombtalanítás nélkül esetleges tüzvést esetén a felhalmozott papír, szétdobált butorok a tűznek jó tápanyagot adnak és a tűzoltók munkáját is hátráltatják. Azokat is nagy szigorúsággal fogják megbüntetni, akik a padlás lombtalanítását mulasztják el.

Nagy mulasztás még az is, hogy nem gondoskodnak

a vizeztartályok

megtöltéséről és így esetleges tűz esetén nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű víz és a keletkezett kis tüzet nem lehet eloltani.

Az ellenőrzés tehát ismét fokozottabb mértékben megindul, a büntetések szigorúak lesznek, tehát a Muravidék lakossága saját jól felfogott érdekében *mielőbb hajtsa végre lelkiismeretesen a légoltalmi rendelkezéseket.*

Jól sikerült a Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének teadélutánja

540 pengő a tiszta bevétel

Vasárnap jól sikerült teadélután rendezett a Muraszombati Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete a Korona szálló és a muraszombati kaszinó helyiségében. A szépen feldisznított, két nagy teremben nem maradt asztal, vagy szék üresen.

Muraszombat leglátogatottabb összejövetele volt az idén a kereskedelmi alkalmazottaké.

A zenét az egyesület saját tagjaiból alakult jazz zenekar szolgáltatta Ko-

lossa József ügyes vezetésével, nagy sikert aratva.

A teadélután tiszta bevétele 540 pengő volt.

Ezt az összeget a járási bajtársi szolgálat céljaira adják részben, részben pedig szociális munkára fordítják.

Az egyesület ezután is köszönetet mond mindazoknak, akik a teadélutánra süteményeket küldtek, felülíztettek és megjelentek.

A keleti front egyes szakaszain előnyomulnak a németek

Ujabb győzelmek Észak-Afrikában

Ezen a héten a német ellentámadások fokozódása jellemzi a keleti hadszíntér helyzetét. A németek ellentámadásai során számos ellenséges egységet kerítettek be, vagy ugrasztották szét és semmisítették meg. A foglyok száma és a zsámany mennyisége egyre növekszik. A Charoktól nyugatra fekvő harci térségben még a bolsevisták támadnak, nagy hadi- és emberanyaggal végrehajtott támadásaik azonban sorra elakadnak a szilárd német ellenálláson. — A Kubán alsó folyásának vidékén a

német csapatok merész támadó vállalkozásokkal szétverték erős ellenséges csoportokat és meggyújtották a támadási előkészületeket. Izjum térségben súlyos időjárás és terepnehézségek mellett is újabb helyiségeket foglaltak el.

Az északnyugati arcvonalon a német —olasz támadó csapatok, amelyeket a légi erő hatékonyan támogat, újabb eredményeket értek el. Légitámadásokkal különösen sok ellenséges hadibereendezést pusztítottak el.

Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter 4 napos megbeszélést folytatott Rómában Mussolinivel. A megbeszéléseken megvitatották az előfeltételeket, amelyek Európa népeinek őszinte összefogásához szükségesek.

— Plébánosi kinevezések a Muravidéken. Grösz József megyéspüspök és muravidéki apostoli kormányzó alsólendvai plébánossá Zenc Péter alsólendvai plébánoshelyettesét nevezte ki, a vashidegkuti plébániajavadalmat pedig Bakán István vashidegkuti plébánoshelyettesnek adományozta.

HIREK

— Nemzetvédelmi Keresztet kapott Németh Pál muraszombati gimnáziumi tanár. Németh Pál muraszombati állami gimnáziumi helyettes tanárt a vallás és közoktatásügyi miniszter rendes tanárnak nevezte ki. A kinevezés hírével együtt másik örvendetes hírt is kapott Németh Pál: Nemzetvédelmi Keresztet tüntették ki. Németh Pál őrszentvidi származású magyar ember, a megszállás alatt mindig kitartott magyarsága mellett. Ezt méltányolták a magyar hatóságok, amikor a felszabadulás után ideiglenesen a fiatal tanárra bízták az állami gimnázium megszervezését és igazgatását. A Nemzetvédelmi Keresztet az alsólendvai járásban kifejtett hazafias tevékenységéért kapta.

— Az ev. Nőegyesület műsoros teaestje szombaton március 6-án d. u. 5 órai kezdettel lesz a Dobray szálló kaszinó helyiségében. A tiszta jövedelem hazafias célt szolgál.

— Csermely Ottót, a Muraszombati Takarékpénztár tisztviselőjét felesége a szombathelyi klinikán egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg. Az újszülött a keresztségben a Zoltán nevet fogja kapni. Az anya és gyermeke jól érzik magukat.

— Az Őrihodosi Evangélikus Nőegyesület adománya a sebesült katonáknak. Az Őrihodosi Evangélikus Nőegyesület küldöttsége Heiner Géza lelkes feleségének vezetésével a múlt héten nyújtotta át a község lakói által készített értékes élelmiszert és cigarettát tartalmazó szeretetsomagokat a szombathelyi hadikórház sebesülteinek. Őrihodos ezuttal is példát mutatott az áldozatkészségből.

— A német hadsereg muraszombati származású hősi halottja. A német hadsereg kötelékében harcolt a keleti fronton Johann Derwaritsch muraszombati származású vend. fiatal ember. Johann Derwaritsch muraszombati hozzátartozóihoz nemrég érkezett meg az értesítés, hogy a német hadsereg önkénteseként hősi halált halt a Führerért és a német hazáért a szovjet elleni háborúban. A megboldogult fiatal embert Muraszombatban Derwarits Ferenc, a testvérbátya, Serüga István, Serüga József, Serüga Kálmán, Bozovec Antalné, Serüga Teréz közeli hozzátartozói és kiterjedt rokonság gyászolja.

— A Mezővári Önkéntes Tűzoltó Egyesület március 9-én hushagyókedden Kúza János vendéglőjében táncmulatságot rendez délután 1 órai kezdettel.

— A Baross Szövetség országos közgyűlésén a Muraszombati Járási Baross Szövetséget Benkó József gyáros, a Muraszombati Járási Baross Szövetség elnöke képviselte. A közgyűlésen az országos elnök üdvözölte a felszabadult területeken alakult Baross fiókokat, köztük a muraszombati járást is.

— A Nagytótlaki Önkéntes Tűzoltó Egyesület március 7-én vasárnap délután 1 órai kezdettel mulatságot rendez Szabotin Vilmos helyiségében.

Szobát keresek

Teljesen különbejáratu, tiszta, barátságos butorozott szobát keresek azonnalra. Cim a kiadóhivatalban.

Moblirano szobo

z poszebnim vhoudom, csiszto i prijazno iscsem. Dobro plácsam. — Naszlov sze zvej v urednistvi.

— Műsoros farsangi délután lesz vasárnap a gimnáziumban. Vasárnap délután 4 órai kezdettel farsangi összejövetelt rendez a muraszombati gimnázium ifjusága. Az összejöveteleken rövid műsorral szerepelnek a tanulók, majd tánc következik. A gimnázisták kedves összejövetelükre vendégeket is hívtak. Az összejövetel bevételét a Vöröskereszt javára fordítják.

Üzenet!

Visszafoglalt része Vasnak és Zalának régi területe a magyar hazának. Gyönyörű vidékét szorgalmas nép lakja, hallgass meg hát szómat, — legyen fogadatul!

Aki messziről jött, még az is meglátja, nincs itt még nyugalom — vetélkedés járja. Ki-ki azt tartja, hogy különb mint a másik, az egyik sem enged, a másik sem tágít.

Pedig Muravidék s Mura-Dráva köze — akár a nagy Alföld, az ország közepe. Vagy a távolabbi felszabadult részek — egy Anya gyermeki, mindnyájan testvérek!

Magyar, vagy nem magyar bár az anyanyelvű, testvérként kell a másájtát szeretned! Össze kell fognotok nagy közös munkára, akkor száll csak áldás szeretett Hazánkra!

Akkor szép a rét is, ha sok a virágja, s elegendik benne kék, piros és sárga; Ezer éve áll fenn magyarok hazája, s mindenkit oltalmaz Szent István palástja!

Testvérharcot szüntess, erőd ne forgácsolod, ne halgass te arra, aki mást tanácsol. Mert van ellenséged közel s messze távol — de le fogjuk győzni az Ur jóvoltából!

Ti papok, tanítók s népek vezetői legyetek ez eszme hangos hirdetői. Neveljétek erre a kicsit s a nagyot, irtsátok azt, aki hintett konkolyt!

Igaz hivatással nemzeti hűségre, őszinte, megértő testvérisülésre. Vezessétek át e vidéknek jó népét, s teremtsétek meg az áldott tartós békét!!!

Muraszombat, 1942. évi okt. 25.

Dr. HORVÁTH KORNÉL

VÁROSIMOZI MURASZOMBAT

1943. március hó 6-án, szombaton 19.30 ó.
március hó 7-én, vasárnap 11.15 ó.
15 ó., 17 ó. és 19.30 ó.
március hó 8-án, hétfőn 19.30 ó.

SZERELEM A VÉRPADIG

Főszereplők: CAROLA HÖHN, GUILIO DONADIO, OSVALDO VALENTI, TINA LATTANZI

Következő műsor:

TISZTÍTÓTŰZ

S.P.O.R.T

NEM VOLT KOMOLY ELLENFÉL A KÖRMEND

Mura-Körmendi Levente 11:1 (5:1)

Vasárnap játszott a második bemelegítő mérkőzését a Mura hazai pályán. Kezdeti csapkodó játék után magára talált a csapat és a gyenge körmendi védelem mellett egymás után lötték a csatárok a gólokat. A játék biztató volt, különösen a csatárok gólképessége volt kellemes meglepetés. A gólokat Benczik (2), Kovács (4), Kukanya, Zelkó, Kúlics és Tóth (2), illetve Gerencsér lötték (öngól.)

*

A Mura vasárnap Alsólendván játszik barátságos mérkőzést.

A Mura SE titkárnak, ilj. Szász Ernőnek a Magyar Uszó Szövetség a „Honvédő 1942” nagylapoktét ajánlotta fel a második Országos Uszó Hét keretében megtartott muraszombati uszónapok megrendezésében vállalt munkájáért.

Gyomorhajos! - Vesehajos!

Tartson ivókurát!
A természetes szénsavas

PETÁNCI GYÓGYVIZ

ÜDÍT — GYÓGYÍT
Főraktár! MURASZOMBAT
TELEFON 68.

Nagyfontosságú ülést tart pénteken a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület választmánya

Hartner Nándor országgyűlési képviselő, a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület elnöke március 5-ére, péntekre összehívta a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület választmányát. A választmányi ülés tárgysorozatán nagyfontosságú ügyek szerepelnek.

Egyik az április elejére összehívandó közgyűlés előkészítése,

ennek keretében a korszerűsített alapszabályok ismételt megtárgyalása,

a másik határozathozatal a dr. Pável Ágoston által írt vend nyelv-tan kiadásával kapcsolatos kérdésekben.

A nagyjelentőségű ülésen a választmány valamennyi tagjának megjelenését várják.

35 résztvevő a Muraszombati Járási Ipartestület gépkezelő tanfolyamán

Március 15-től magyar könyvviteli tanfolyamot terveznek az iparosmesterek és segédek számára

A Muraszombati Járási Ipartestület rendezésében cséplőgép és vetőmagtisztítógép kezelési tanfolyam nyílt meg hétfőn Muraszombatban. A tanfolyamon harmincötven vesznek részt. Az elméleti előadó az eredeti tervek-től eltérően Biró Béla gépészmérnök, műegyetemi adjunktus.

A tanfolyam megnyitását megjelent dr. Olajos József járási főszolgabíró. Gumilár Kálmán ipartestületi jegyző, tanfolyamvezető nyitotta meg rövid beszédben a tanfolyamot és bemutatta Biró Béla előadót. A tanfolyam 8 napig tart.

Itt jegyezzük meg, hogy az ipartes-

tület egy másik nagyjelentőségű tanfolyam rendezését is tervezi.

Ez magyar nyelvű számtan, mér-tan és könyvvitel tanfolyam lesz, aminek az a célja, hogy az üzletvitelt szlovén nyelven megtanult iparosmestereket és segédeket *átképezze a magyar üzleti könyvelésre.* A tanfolyam, amennyiben elegendő számú jelentkező lesz, március 15-én kezdődik Muraszombatban. A Muraszombati Járási Ipartestület ezután is felhívja az érdeklődőket, hogy

jelentkezzenek az ipartestületnél, ahol a közelebbi részleteket megtudhatják.

„Magyarország a szociális haladás útján“

A magyarellenes külföldi propaganda állandóan azt hangoztatja, hogy Magyarország feudális, reakcionárius szellemű állam, amely az alsóbb néprétegek gondozása terén messze elmaradt szomszédaitól. Gyakran jelentek meg külföldön olyan összehasonlítások, amelyek különösen az utódállamokkal szemben igyekeznek ezt bizonyítani. Erre a propagandára válaszul tanulságos összeállítás jelent most meg „*Magyarország a szociális haladás útján*” címmel, amely történelmi visszapiantás után beszámol mindazokról a szociális intézkedésekről, amelyeket a magyar törvényhozás az utolsó húsz évben alkotott s ezekkel bizonyítja, hogy nemcsak szomszédainkat, hanem *sok esetben nagy nyugati államokat is megelőz- lük a szociális alkotások terén.*

Csak mellékesen említi meg ez az összefoglalás, hogy Magyarország volt Európában az ötödik állam, amely törvényt hozott a gyermekmunka szabályozására, ez már 1840-ben történt, megelőztük majdnem egész Európát. A munkások kötelező betegségi biztosítása már 1891-ben életbelépett nálunk. Egyetlen nagy különbség van a magyar szociálpolitika és a külföld szociálpolitikái iránya mögött: *a magyar szociálpolitika sohasem ismerte a munkanélküli segély rendszerét.* Ezt elvi szempontból helytelennek találták, s a problémákat mindig más vonalon igyekeztek megoldani.

A tanulmány kimutatja, hogy *Trianon után a legsúlyosabb gazdasági helyzetben* milyen erőfeszítéssel fogott hozzá Magyarország a szociális kérdések rendezéséhez. Legelőször a tisztviselői kérdést rendezték. Ehhez kapcsolódott az intézményes családvédelem, majd az egészségügyi ellátás megoldása.

Különösen az utódállamokkal való összehasonlításra vet súlyt ez a tanulmány és bizonyítja többek között, hogy például *a magyar nyugdíj két-száz százalékkal nagyobb a román*

nyugdíjnál. Az általános szociálpolitikai kérdések után a társadalombiztosítás, a szociális adópolitika ismertetése következik. Érdekes adat, hogy 3000 pengő tiszta jövedelem esetén egy 30 esztendőss agglegény 58 pengő 75 fillért fizet és folyton csökkenő sor végén a hatgyermekes családapa már egyáltalában nem fizet adót ilyen jövedelem mellett.

A mezőgazdasági szociálpolitika fejezetében ismerteti a földbirtokreformok eredményeit, a védetség intézményét, amely az adatok szerint félmillió egzisztenciát mentett meg.

Külön hatalmas anyag azoknak az intézkedéseknek a felsorolása, amelyekkel a második világháború hadviseltjeinek és hozátartóinak szociális helyzetét javították.

A totális mozgósítás végrehajtása Németországban

A német totális mozgósítás végrehajtásának egyik feladata minden máshol felesleges munkaerő átállítás a hadigazdálkodás munkájába. Hogyan történik ez a kereskedelemben és a kézműiparban?

A Birodalmi Statisztikai Hivatal kimutatása szerint 1939-ben 833.000 kiskereskedés volt Németországban. Közülük mintegy 80.000 szűnt meg eddig a tulajdonos behívása következtében. A kiskereskedelemben jelenleg foglalkoztatott személyek számát kerek 1.900.000-re becsülik. A háborús fontosság szempontjából most négy csoportra osztották az összes kiskereskedést.

Az első csoportba tartoznak a lakosság ellátására feltétlen szükséges kereskedések, vagyis a 280.000 élelmiszerüzlet és az áruházakban, vegyeskereskedésekben valamint fa-gyasztsági szövetkezetekben levő 90 ezer élelmiszerárúhely, aztán a 49.000 gyümölcs- és zöldségüzlet, a 39.000 fa- és szénkereskedés, továb-

A 4730/1942. M. E. számú rendelet értelmében — ha a végső harcot elő akarja segíteni és részesedni akar a belső front termelő munkájából,

akkor termeljen

NAPRAFORGÓT

hogy az olajcsatát is megnyerjük!

Mindannyiunk érdeke, hogy honvédeink Hazánkat megvédjék. Ehhez pedig repülőgépekre és tankokra van szükség és a gépekhez olajra. Ha nincs olaj, nincs előrehaladás! Ha nélkülözzük az olajat, több zsír kell. Olaj nélkül nincs szappan, akkor pedig kezet foghatunk a piszokkal. A lábbelinek bőrszirt ha nem ad, hamarosan csupasz lábakkal járhat. Kocsikereke, ha majd jövőre nyikorog, akkor csak önmagát okolhatja, hogy az idén nem termelt olajmagot: napraforgót.

Hogy erről mindről meg ne feledkezzen, azonnal szerződjön a körzet gyári megbízottjával, mert csak az kap olajdarát, aki nála szerződik. Minden szerződő fél katasztrális holdanként 1 méter-mázsa napraforgó mag után 25 kg. olajdarát, 30 kg. Péti-sót és ólomzárolt vetőmagot kap. Ha vetőmagnak alkalmas magot termel, 30 százalékig felárat kap, De ha nem szerződik, mindeztől elesik.

A napraforgómag szerződési ára méterm.-ként 50—53 P.

Minden magyar-, vend-, vagy németnyelvű magyar polgárnak honvédelmi érdeke, hogy az olajcsatát megnyerjük. — Kössünk tehát termelési szerződést

Klein Vilmos

Délvidéki Növényolaj és Étolajfinomító gyárral - U j v e r b á s z .

Ö s k e r e s z t é n y c é g !

Jugoszláviára vonatkozólag is felhoz egy példát a tanulmány: „mind Jugoszláviában, mind Romániában az állami jövedékek és általában az italmérési engedélyek odaítélésénél nem szociális szempontok, hanem nemzeti közszükségleti vagy fiskális szempontok voltak döntőek, ezzel szemben a magyar rendszerben szociális alapelvek érvényesülnek”.

Magyarország az európai szociális fejlődés útján a legelső nemzetek között akar haladni — fejezi be érdekes felsorolását a tanulmány.

A totális háborúban életszükségletet nem képező kereskedések jutottak a negyedik csoportba. Ilyenek többek közt a 15.000 cukorkaüzlet, 17.000 borkereskedés, 16.500 illatszertár, 3300 ékszerüzlet és 1.300 bélyegkereskedés és egyéb kimondott luxusüzlet, összesen 95.000 alkalmazottal.

S kisiparos-üzemek közül persze sokkal kevesebbet szüntetnek meg, hiszen az 1.600.000 kisiparos nagy része vagy már hadiszolgálatot teljesít — akinek műhelyét a feleség rendszerint nem tudja továbbvezetni, mint egy kereskedést — vagy pedig ugyanis régóta csak a hadiiparnak dolgozik. Mindenesetre a kézműiparban is nagy átrostálás lesz. Valószínűleg megszűnik a 11.800 munkással dolgozó 4.500 aranyműves, továbbá a disztárgykészítőipar (4.500 üzem, 12.000 ember), a kalap- és kalapformagyártóipar (12.000 üzem, 34.500 ember), a hangszerkészítőipar (3.500 üzem, 7.400 ember), a kőfaragóipar (8.000 üzem, 27.000 ember), a könyvkötőipar (6.500 üzem, 20.000 ember), a fadaragóipar (2.000 üzem, 4.000 ember) stb. legnagyobb része. Egyelőre nem tudni biztosan, hányan szűnnek meg végképen, mert sok üzem hadifontosság munkára kapott megbízást. Így például egyáltalán nem állítják le a ruházati ipar 451.000 alkalmazottal dolgozó 250.000 üzemét.

Egyébként általános racionalizálást hajtanak végre az összes bankban és takarékpénztárban. Ahol csak lehet, bezárják a fiókokat és leányvállalatokat, de természetesen nem feledkeznek meg a rendezett pénzügyi élet követelményeiről és mindenütt figyelemmel vannak a helyi viszonyokra.

Mire szolgál a gazdakönyv?

A hivatalos lap pénteki száma közli a közellátási miniszternek az egyes mezőgazdasági termelőket terhelő beszállítási kötelezettség megállapítása és teljesítésének ellenőrzése tárgyában kiadott rendeletét. A rendelet szerint a hatóság mindenkit, aki szántóföldön gazdálkodik, *gazdakönyvvel lát el*. A gazdakönyvbe bejegyzési a hatóság a gazdálkodó családjára és gazdaságára vonatkozó adatokat, továbbá a beszállítási kötelezettséget. A gazdakönyv a beszállítás teljesítésének bejegyzésére és a vámörlési jogosultság igazolására is szolgál. A rendelet részletesen gondoskodik a haszonbérbe, valamint részes művelésre adott ingatlanok beszállítási kötelezettségének elbírálásáról.

Meghatározza a beszállítási kötelezettség teljesítésénél beszámítható munkabér, vagy egyéb címenek jutott terméskelbeni járandóságokat. Azok a szántóterületek, amelyeken a gazdálkodó hagymát, paprikát vagy más, közellátás szempontjából fontos növényt már huzamosabb ideje termel, mentesthető a kenyérgabona beszállítása alól. *Kedvezményt nyújt a rendelet azoknak a gazdál-*

kodóknak, akik nemesített vetőmagvak termelésével foglalkoznak és azoknak is, akik szerződéses alapon termelnek vetőmagot.

A lótenyésztő gazdálkodók számára beszámítási lehetőséget állapít meg a rendelet. Különös figyelmet érdemel a rendeletnek az az intézkedése, amely a sokgyermekes kis- és törpegazdák részére kedvezményeket biztosít és a hadbavonultak otthonmaradtjait mentesíti a beszállítás meghatározott része alól.

Meghatározza a rendelet azoknak a gazdáknak jutalmazását, akik az előírtnál nagyobb mennyiségű terményt szolgáltatnak be. Ezek számára a rendelet a beszállított többlet minden száz buza egysége után az elszámolás időpontjában métermázsánként az érvényes hatósági buzaár egyharmadának megfelelő jutalmat biztosít. Viszont azokat a gazdálkodókat, akik beszállítási kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a beszállításból hiányzó buza pontérték háromszorosától nyolcszorosáig terjedő *pénzbeli rendbüntetéssel sújtja*, amit közadók módjára kell behajtani.

Takarmánymagvak kedvezményes kiosztása

A földmívelésügyi miniszter rendelete felhatalmazza a Felsődunántúli Állattenyésztők Szövetségét, hogy szántóföldi pillangósvirágú takarmánynövények részbeni pótlása, valamint ezek fokozott elterjesztése érdekében a folyó év tavaszán lucerna, vöröshere, hámozott baltacim és kétéves fehérvirágú somkóróvetőmagot osszon ki kedvezményes áron.

Az akció keretében vetőmagot *ellenőrzött állattenyésztő községek* kaphatnak, mégpedig ezen községek keretében 50 kat. holdnál, silány homokbirtoknál 75 kat. holdnál nem nagyobb szántóföldterülettel rendelkező kisgazdák, akik tagjai a vármegyei állattenyésztő egyesületnek. Elsősorban azok a gazdák kaphatnak ezek közül, akik eddig pillangósvirágú takarmánynövényeket még nem termesztettek. Tulajdonképpen az elsőbbség azokat a gazdákat illeti meg, akik a szar-

vasmarhatenyésztés és törzskönyvezés terén különös érdemeket szereztek.

Egy-egy kisgazda az imént megnevezett pillangósvirágú takarmánynövények közül csak egyféle vetőmagot kaphat, legfeljebb két kat. hold elvetéséhez. Az igénylés felső határa tehát lucerna és vörös heréből 30 kg, hámozott baltacimvetőmagból 160 kg, somkóróból 46 kg.

A kedvezmény a lucernavetőmagnál a beszerzési árak kb. 50%-a, a vöröshere, baltacim és somkóróvetőmagnál kb. 30%-a lesz, ezenkívül az akció viseli a vasúti szállítási költségeket és a zsákkölcsöndijakat.

Az akció lebonyolításával a Kamara területén a Felsődunántúli Állattenyésztők Szövetsége (Szombathely) van megbízva, az igénylést tehát községenként összeiratkozva erre a címre kell beküldeni.

Minőségi vetőburgonya kiosztása

A m. kir. földmívelésügyi miniszter rendelete a burgonyatermesztés minőségi színvonalának emelése érdekében vetőburgonya kiosztását rendelte el.

Az akció keretében eredeti nemesített és a m. kir. Növénytermelési Hivatal, valamint a Növényegészségügyi Szolgálat által a tenyészidő alatt ellenőrzött vetőburgonya kerül kiosztásra.

A vetőburgonya kizárólag készpénzfizetés ellenében igényelhető és pedig elsősorban továbbszaporításra vállalkozó gazdaságok részére, másodsorban kistermelők részére az alábbi feltételek mellett:

A gazdák az átvett vetőburgonyáért az illető fajta étkezési minőségére nézve Budapestre megállapított árat, mint *alapárát* és ezen felül felár címén az eredeti nemesített fajtáknál 50%-ot, a m. kir. Növénytermelési Hivatal, valamint a Növényegészségügyi Szolgálat által ellenőrzött vetőburgonyáknál pedig az alapárnak 30%-át tartoznak felár címén megtéríteni.

A vasúti szállítási költség az akciót terheli.

Az igénylést az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez kell *beterjeszteni*, miután az akciót a gazdasági felügyelőség bonyolítja le.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az igénylés minden évben a rendelke-

zésre álló készlettel messze meghaladja, éppen ezért mielőtt a gazdák községenként összeiratkoznának, célszerű a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséget megkérdezni afelől, hogy az akció keretében lehet-e vetőburgonyát igényelni.

A nem nemesített, illetve a m. kir. Növénytermelési Hivatal által *nem ellenőrzött vetőburgonya akción kívüli kiosztásával a földmívelésügyi miniszterium a Mezőgazdasági Termelők Egyesület Szövetkezetét (METESz)* bízta meg. (Címe: Budapest, V., Vígadó-utca 6. sz.)

Dolincsar, Möröcsar, Goricsánec
Hangoztatja réges-régen:

Jó magyar
bornak
nem kell céger

Finom badacsonyi és egyéb balatonmelléki borok szolid áron nagyban és kicsinyben állandóan kaphatók

Titán János
bornagykereskedőnél — Kiszombat.

Tavaszi zab- és árpavetőmag igénybevétele

A fennálló rendeletek értelmében gabonavetőmagra csak annak van igénye, akinek a vetőmagra szükséges gabonája sem termelt meg, vagy azt csere útján sem tudta beszerezni. Ebben az esetben a községi előjáróság a termelőnek igazolványt állít ki, amelynek alapján a gabonavetőmagot a Hombártól lehet beszerezni.

A községi előjáróságok szigorú utasítást kaptak, hogy csak azoknak a gazdáknak állítsanak ki vásárlási igazolványt, akik rászorultságukat *kellőképp igazolni tudják*. Ez az igazolás a gazda gabonalapja alapján történik. Az igazolvány kiállításánál a hatóságnak figyelemmel kell lenni arra, hogy a kérelmező árpa- és zabvetőmag igénylése nem haladja-e meg azt a mennyiséget, amely a gabonalap adatai szerint a folyó gazdasági évben bevetésre előirányzott terület-

hez szükséges. Az árpával és zabbal *való bevetésre előirányzott területet a vetőmagigénylés szempontjából most már emelni nem lehet és csakis a gabonalap bevetésre irányított területét lehet tekintetbe venni*.

A vásárlási igazolványt továbbá csak azok részére lehet kiállítani, akik *beszállítási kötelezettségüknek teljes mértékben eleget tettek*.

Az előjáróság által kiállított hatósági vásárlási igazolványt a vármegyei, vagy járási m. kir. gazdasági felügyelővel is láttamoztatni kell, mert a Hombár bizományos azt csak így fogadhatja el és válthatja be.

Az árpa és zabvetőmag beszerzéséhez szükséges igazolványokat április 1-ig állítják ki az előjáróságok, a vetőmagot pedig április 10-ig lehet megvásárolni.

Kék kenyérgabonajegyek beváltása

A közellátásügyi miniszter rendelete a Hombár bizományosok utasítást kaptak arra, hogy a *kék kenyérgabonajeggyel rendelkezők február, március és április hónapra érvényes gabonaszelvényeiket előre, egy tételben beváltásák*.

A kenyérgabonajegyek február és március havi gabonaszelvényeire felrészben kukoricát, az ezen felüli mennyiség február, március és április hónapokra eső részéből pedig lehetőleg a fele mennyiséget rozsából kell kiadni és csak azon felüli mennyiséget lehet búzából kiadni.

A május, június és júliusi kenyérgabona fejadagok nem válthatók ki előre, az e havi gabonaszelvényeket havonként lehet majd beváltani.

A már lejárt, tehát az *elmúlt hónapokra szóló gabonaszelvényeket beváltani nem lehet*.

TOJÁSSAL HÁZALNI TILOS!

A hivatalos lapban a közellátási miniszter két rendelete jelent meg. Az egyik kimondja, hogy tojást az ország területén házálás útján forgalomba hozni nem szabad, a másik pedig február 26-tól kezdve megállapítja a tojásárakat. A friss tyúktojás legmagasabb fogyasztói ára kilogrammonként 3.80 pengő.

Érvényes: 1942. **MÁVAUT AUTÓBUSZ MENETREND** november 2.-től

Muraszombat—Alsólendva—Nagykanizsa										
		X		d		X		d		
6.45	7.05	11.00	14.35	i	Muraszombat Korona sz.	é	8.55	9.45	17.45	21.50
	7.25		14.55		Belatine			9.26		21.31
7.30		11.45		i	Lendvavásárhely	é	8.10		17.00	
8.20	8.20	12.35	15.50	é	Alsólendva	i	7.20	8.30	16.10	20.35
	8.25		12.40		Alsólendva	é		7.15	16.05	20.30
	9.30		13.45		Letenye			6.11	15.01	19.26
	10.20		14.35		Nagykanizsa Központi sz.	i		5.20	14.10	18.35
	10.30		14.45		Nagykanizsa pu.	i		5.10	14.00	18.25
Muraszombat—Szarvaslak										
		X		X						
	10.25	18.10	i	Muraszombat Korona sz.	é	6.35	13.25			
	11.22	19.12		Vashidegkut		5.44	12.29			
	11.50	19.40	é	Szarvaslak	i	5.15	12.00			
Muraszombat—Felsőlendva—Szentgotthárd										
		X		X						
	7.40	16.00	i	Muraszombat Korona sz.	é	6.30	14.30			
	8.45	17.00	i	Felsőlendva	i	5.30	13.30			
	9.50	—	é	Szentgotthárd Korona sz.	i	—	12.20			
Perlak—Belica—Csáktornya—Stridovár										
		c		c						
	8.10	14.50	i	Perlak	é	8.05	14.05			
	9.32	16.12	i	Belica	i	7.04	12.54			
	9.50	16.30	é	Csáktornya Zrinyi tér	i	6.45	12.35			
		16.40	i	Csáktornya Zrinyi tér	é	6.40				
		17.50	é	Stridovár	i	5.30				

MEGJEGYZÉS: X=csak hétköznap közlekedik
d=Alsólendva—Nagykanizsa között csak hétköznap
c=Csáktornya—Perlak között csak hétköznap hétfőn—szerdán és pénteken, — Csáktornya—Stridovár között minden hétköznap közlekedik

Termeljünk napraforgót

és minden termelési ügyben, valamint a termelési szerződések megkötése végett forduljunk teljes bizalommal

Klein Vilmos Délvidéki növényolajgyár és étolajfinomító igazgatóságához, Ujverbász

FIGYELEM! A szerződés termelők termelési előleget, leszállított termésük után erőtakarományt és műtrágyát kapnak.

FIGYELEM! A szerződés nélkül termelők **nem kapnak** kölcsön vetőmagot, termelési előleget, műtrágyát és erőtakarományt sem, tehát kössön term. szerződést!

Domovinszke miszli

na den nasega národnoga szvétka — márciusa 15-ga

Pri Mohácsi na szmril pobiti nas orszag szo z 250 lejtynoga törszkoga rob-sztva vogrszki piszátelje i szejpniki zácsali búditi i dramfati, ka je goriszlano. V deli szejpnikov i piszátelov sze je národova düsevna moucs i csiszta vogrszka ogvüsanost szkázala vö.

Niednoga národa knízsevnost je nej drzsála tak teszen i veren sztopáj z histouriov, kak pa vogrszka knízsevnost. Nasa knízsevnost pa nej szamo ka verno szledi histouricsne dogoutke, nego tüdi kak rüo leti nazáj v künszlarszkoj formi i prihití dogoudke ali je pa celou pripraví. Rávno tou lejko právimo od vszákoga oznanejnja nasega düsevnoga zsítka. Vogrszki dühoven zsítek je oumoren tao vzéo vu vszej reformszki borbaj, stere szo tekke od konca XVIII. szto-line pa do 1848-ga leta i je v prvom táli krepko íorszirao szloboden vogrszki düh. Szküpnö delo trej pokolejny je pripravljane vogrszka reformnoga dühá. Po Bessenyei i drügi sze zse zdrüzseno prikázse Kazinczy-ov preporod, Széchenyi, Vörösmarty i Petöfi pa zse sz fakticsnim djányom koronüjejo prejk trej pokolejny tekou-cse vogrszko dühovno delo. Szamo v dühi szvoboden i v deli zdrüscési národ szi lejko priborí vérsztveno i politicsno szloboscino. Brez dvojnószti, csi vogrszki jezík ne bi bio oszlobodjeni i vogrszka knízsevnost i zevcsenost nebi sztála na tak viszíkó sztubi, bi brezi oszlobodjenoga vogrszka dühá zaman bíla vszáká borba za naso vérsztveno i politicsno szloboscino. Fundament politicsne i vérsztvene szamosztojnószti je teda szloboscina národnoga dühá.

1848. leta március 15-ti je dén velkoga poména sume dühovnoga dela prvejsi pou sztotin lejt i je szamo právi kejpa na szveklo dáni v politicsni rémaj. Düh márciusa 15-ga je vszigdár znouva i znouva vreo v ogvüsaností vogrszke mladézni. Té düh je vecsen. Csi té düh prehodi vszakso kotrigo nasega vogrszka národa i ga szpévája pri iszkanyi düzsnoztí, aldüvanya gotovostí i pri szpunyávanyi vszákdenšnny upravíc, te szi vogrszki národ gvüsno priborí nyega dosztájajoucsé meszto pod milim szuncóm.

*

V sztrasnom europzskom vihéri, steri je lámáo po Europi od prve francuske rebericie — „je sz szmecseni-mi vlaszámi sztao edino vogrin“. Tou vidoucs sze je z Petöfi-ovi vüszte ege glász donio:

»Csi sze tüdi nebi naroudo za vogrina, bi mogao sztoupiti k to-mi národí!...«

V dühi vöosznováni národ sze je pod voditelsztvom Kossutha odloucsó, da szi z orozsjom v rouki szprávi vérsztveno i politicsno szloboscino. Nej je bilou vogrszke vojszke, ali v pár minutaj sze je nasztlávila. Nasz-favítev vogrszka honvédsztva i nyü-vo delo, doprineseno v szvétom boji za szloboscino je i dneszdén nájlepse szvedocsansztvo velke zmosznószti vogrszka vojszkopelávanya.

V obrambi szi národne prebéra v

mogoucsnosztaj i orozsjí: kosza i motika sze je tüdi dobro obneszla v bitkaj z dobrov skerjouv i mocsne szoldacsie protivníkom.

Áldüvanyagotvnost, réd, diszci-plina i národno delo sze je v tak-soj meri od Mátyás kralá nej szkázalo, kak pa te. Bitka pri Branyisz-kói, szprotolejtasnye bojne 1849-ga leta, zmága pri Kápolni, erdélyszke bojne vecsna dika osztánejo v bojn-szkoj histouriji Vogrszka orszá-ga. Szamo dvej mocsnivi európ-szki vojszki z szküpnov mocsjouv szta mogle obládati nahitroma na-sztávlene vogrszke honvéde.

Csibár szo vogrszko bojno za szloboscino v szoldacsom poglé-di dozbili, nej szo pa mogli zadü-síti moucs vogrszka dühá, steri je nej bukno. Csi gli je grátao Vilá-gos zsalosztén, vszedno osztáne szloboscinszka bojna nepreszej-nyena vretina vogrszke moucsi. Doszta jezér szrc je prelejvalo krv, ali návuk szamo éto lejko osztáne: „Escse pride, ár priti more eden bougsi csasz!“ I dnesz sze borimo za szloboscino, szamosztojnószti, za mirovnószti nasi dományi i po nasem odvejtí dale obsztojcési národ. V toj bojni nász lejko doszégne tüdi kaksí vdárec, ali buknotí pa nigdár nemremo.

*

Vogrszki národ je po mohácsi do 1848-ga leta nej mogao meli kormá-nya, ki bi vodo vogrszko politiko. Tühincari pa, ki szo ravnali nas politicsni zsíték, szo szkousz i szkousz brszali vogrszke törvénye i vrtali prouti vogrszkomi národí. Pod tühim ravnan-nyom szo sze tüdi poedini národní klászi nej mogli zdignoti do visine, priszpodoubno drügim országam. Tühinszko ravnanye bi escse dale klacsilo v nase törvénye, escse nadale bi vkraj jemáli imánye i juse vogrszki pörgarov i politicsno bi je escse nadale pragányali, csi národ nebi osztro nasztoupo, da sze naj orszacs-ko voditelsztvo pouleg vogrszki jusov dá vougram v rouke.

Vesz reformszki csasz je v národnoj rebericiji tekao doj. Tá rebericia je bíla dühovna, z tála pa fajtinszka. V dühovnom poglédi szo vogri pred cejlov Europov dokázali — v tekáji steroga csasza sze je tüdi na vogrszko imé pozábilo — da szo Vougrí v ausztrijzskoj monarhíji národ sz szamosztojnó vizíkov kulturov, ki szo jáko zmoszni szamosztojno pe-lati szvoj orszag i kak mocsen faktor szo ednáki z sterimkóli europzskím národom. Na fajto gledoucs szo pa dokázali, da szo nájprvlé zbriszali zselársztvo i goszpocsino, pa tak dáli vesz národ pod glíno právdo, stera je bíla prva v Europi.

Tüdi zdaj scsémo pod vogrszkím voditelsztvom zdrav, na krscsanzskoj moráli i szociálnoj pravici sztojcési, mocsen Vogrszki orszag. Példa márciusa 15-ga nász na tou vcsi, da vsze tou szamo tak doszégneto, csi vszi vküp primlemo i delamo za mocsen, velki i cvetoucsi Vogrszki orszag.

Boug dáj, da bi tak bilou!

Od kédna do kédna KÖZPONTI MOZI

DITTRICH, MURASZOMBAT

1943. március 6-án, szombaton 5 és 1/2 8 ó.
március 7-én, vasárnap 3, 5 és 1/2 8 ó.

CSAK EGY KISLÁNY

DRÁMA. — Fősz.: EGGERT MÁRTA, JÁVOR PÁL, ZOMBORY MERCEDES

és legujabb magyar sláger filmek
DONPARTI KARÁCSONY

1943. március 8-án hétfőn 1/2 8 ó.
március 9-én kedden 5 és 1/2 8 ó.
március 10-én szerdán 1/2 8 ó.

ROBINSON

MARIELOUISE CLADIUS, HERBERT A. E. BÖHME, CLAUDIUS

Na ruszuszkom fronti szo ruszi opesali v napádanyi i namesztáj z nasim prouti napádanyom májo velke zgübe tak v lüdsztvi kak v bojn-szkoj skjura. Mocsne bitke szo tekke okouli lžema, jüzsno od Orela i pri Novoroszíjszki. Po cejloj liníji szo ruszi v ednom kédni od februára 21-ga do 28-ga 1060 tankov zgübili. Kronstadt szo nemski lüzérje mocsno sztrejlali i szo tam hajouvzsko fabriko i kaszárne szporüsili.

Pri Tuniszi je amerikanzska szoldacsija velko zgübo pretrejlja. Amerikanci szo pa ovak doszejgamao szamo v szoldacsíji 66.000 lüdi zgübili, med sterimi je 10.000 mrtvi.

Japonci szo prouti Kíni zacsnoli velko offenzivo i szo zse 140 kilometrov prísli naprej.

V Svédzskom országi szo doszta lüdi notripouzvali k szoldacsíji.

Februára mejszeca szo nemci 576 jezér tonn neprijátelszki hajouvov potoupili.

Ribbentrop nemski zvnásnyi miniszter sze je 4 dni v Rími zdrzsávaó, gde je velko tanacsüvanye meo tak z Ducejom, kak z drügimi naprejho-décsimi voditelami.

Spellmann newyorski érsek, ki je bio tüdi v Rími pri pápi, sze je odpelao z eroplánom v Anglesko.

V Szlovákíji zsvoucsé csehe, steri racsun je 29.000, szlováski kormány scsé v Csesko poszlati, ár tam prouti Szlovákíji rovárijo. Naoupak pa v Cseskom zsvié 25.000 tóto, stere scséjo domou szpraviti.

Po táborszki postaj sze zaednouk nemrejo posilati paki, pacs pa szamo pizsma i kárte.

Na bojn-szka vörtivanya gledoucs szo v Nemskom országi zvn-rédno szigurne zákone dáli vö. Vszak-sega, ki kakse presztoplenyé prikaca, mocsno postroíajo.

Krátíki glászi

— Imenüvanye. Minisztersztvo za vero i vcsenyé je na államszkoj gimnázíji v Muraszombati vöimenüvalo za rédne tanáre Németh Pála, Kolenkó Istvána i Jakob Károlya.

— Za podpéranje honvédszki famílij je vise 13 million pengójoj príslo vküper po cejloj országi.

— Csíte priszpodobno. Preminoucsi keden sze je örihodosko evang. zsenzsko drüstvo, pod voditelsztvom Heiner Géza dühovnika, zglászilo v szoldacsom spítáli v Szombathelyi, gde sze vrácsíjo nasi ranyeni honvédi. Zsenzsko drüstvo jí je obdarilo z vnozsíno lübézni dárov, ki szo já-

ko obvészelili ranyene honvéde. Nasi vrejli hodosanci szo poncuvno dokázali, da szo v dobrom csinejny nigdár nej obrüdjeni.

— Strofi. Föbirouv nasoga járasa je postroíao Fickó Emo na 94. Golob Lajosa z Alsómaráca pa na 64 pengójoj, ár szta mlejko z vodouv mejsala i tak odávála, Rátnik Istvánovo z Koronga, Skerlák Vilmosa z musznye, Veren Mihályi i Beznéc Sándora z Mátyásdomba na 10—10 P, ár szo na szvétsnyí dén meli odprejte baote. Postroíani je bilou tüdi 18 mestrov iz Muraszombata od 5—40 P, ár szo szvoje inase nej posilali rédno v soulo i 14 vértov z Mezövára, ár szo po vecseráj nej meli zakmicsena okna. Kastigo je doubilo tüdi vecs vértov, ár szo vönavrzsno kolicsino kukorce i mászti nej právoga hípa doj dáli. — Csasz je, da bi sze nase lüdsztvo bár za csasza bojne bole drzsalo rende-letov oblászti, ki je itak z drügim delom mocsno obtercsena.

Meghívó

a TÖTKERESZTURI TAKARÉKPÉNZTÁR r. t. Tótkerersztur 1943. március 19-én délelött 9 órakor a Muraszombati Takarékpénztár r. t. Muraszombat, üzlethelyiségében megtartandó évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Határozatképeség megállapítása.
2. Jegyzőkönyvvizsgáló kinevezése és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkért 2 személy megválasztása.
3. Az igazgatóságának és a felügyelőbizottságának évi jelentése.
4. Az 1942. ü. évi mérleg jóváhagyása és az igazgatóságának és a felügyelőbizottságának felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság indítványa az intézet felszámolása iránt.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, aki a részvény nyilván-tartási könyvben legalább is 6 nap óta mint a felmutatott részvény tulajdonosa van bevezetve, a közgyűlésen 50 részvényig részvényenként egy szavazattal azon felül pedig minden 10 részvény után egy szavazattal bír.

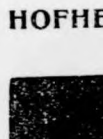
HOFHERR SCHRANTZ

mezőgazdasági gépek, szecskavágók, darálók, ekék stb. raktáron. — CSÉPLŐGÉP és TRAKTOROK a legrovidebb időn belül szállíthatók.

Stiván Ernő, műszaki nagykeresdedés
M u r a s z o m b a t
Telefon 39.

OLAJOK, ZSIROK, gépalkatrészek és felszerelés, szerszámáru és mindennemű felszerelés. GÖLYÖSCSAPÁGYAK minden méretben raktáron.

ALFA fűllesztők
ALFA tejfőtőzők
ALFA kópülők

Bányo za steinkol ofnejo pri Szentsebestyeni

Godina Lajos, kmet pri Szentsebestyeni i drugi szouszidje 'szo pri kopanyi na nyivi naleteli na rjavi steinkol, ki je v 80—100 cm debeli gubaj. Za te podzemelszki kincs szo zvedli tudi pri ravnitelszki bánye v Ondódi, odkec je prisao na lice meszta szam ravnitel Maróthy Ferenc, ki je zse napravo za stirinásztimi grüntnimi vértami kontraktus na 60 lejt, pouleg steroga de sze 2 procenta odávajoucsega steinkola dosztájalo grüntni vértov. Lasztnikom grüntov je tudi zagvüsanó, da sze pri znábitnoj elektrifikácii nájprve v nyúve hizse napela elektriika.

Vsze kak de pa tá bányo velkoga goszpóarszkoga poména za naso cejlo krajino.

Po szveiti

Horvátje szo nigdár nej scseli zsvieti szküpnó z szrbami. Prednyi ravnitel horvacskoga propagandnoga dugoványa Kovacsics je po rádiu meo gucs na hrvacski národ i povdárjao, da szo hrvátje nigdár nej scseli pa tudi v bodoucse nedo sli v tou, da bi gda szvejta zsvieli z szrbami v orszacszkoj szküpnoszti.

Na Horvacskom sze od januára 15-ga mao teksztílno blágo szamo z dovolejnyom miniszterszta lejko küpüje. Knige za küpüvanye blága vecs ne valájo, stacüne szo pa szpozápri. Blágo de sze szamo sz pizsmenim dovolejnyom vótálo. Poszebni policáji do pa pazili, da sze nede dogájalo szkrižno trstvo i svérceráj.

V Prági szo meli csehi velki gyúlejs, gde szo pod voditelszvom Franck orszacszkoga titkára osztro napadnoli v London pobegnyenoga Benesa, ki od tam heca i szmejse csehe.

V Angliji csi dúzse bole mrmrajo prouti Churchilovomi kormányi i má zse tudi velke naszprotnike. Szam Churchil sze je pa v poszteo vlégao ali od debeli cigárov je escse vszeeno nej odsztoupo.

Cio zsvilejnja

Szpízsaó: KÜCSÁN BÉLA

8

(Nadalüvanye)

— Nej, tou szi nebi mogla od tébe miszli, ti norcsek, — je právla szmejcs Éva. Zdjaj szi mejla priliko, da bi sze zse ednók z nyim szpozna, pa zdjaj szi odbejzala.

Vali sze je mogla szmijáti prouti szvojoi vouli.

— Szrmák zdjaj miszli, da szam rejszan szobarica i od vertinye rod.

— Na, zdjaj szam pa isztino nájeri, kak de sze tou delo nadalüvalo.

— Mogoucse pa je dobro, da me má za nedúzsno kmécszko dekló, — je právla Vali i sze globko zdejnola. Vidi sze mi, da bi rad vöpriso iz sztároga szpoznánszta i cse bi zvedo, sto szam, bi me meo szamo za prijátelco, ár nyemi je grofojcina neodkritiszt vzéla volou do szvetszki zszenszka. Na vszáko formó mo sze tak oponásala, da me ne szpozna, sto szem, cse sze escse ednók z nyim szrećsam.

Vali je té vecsér pá dúgo gor bila. V vühi nyoj je donüo méjki moski glász. Prevecs dobro sze je pocsütüla. Miszli je szamo na nyega i z tejmí miszlimi tudi globko zaszpála.

*

PORCELÁN
ÜVEG
DISZMÚÁRU
legolcsóbban

PORCELÁN
GLAZSOVINA
OKRASENO
BLAGO nájfalej

Zrim József

Muraszombat, Horthy Miklós ut 6.
(Föszoigabirói hivatal.)

ZANIMIVOSZTI

Erdélyszke toplice v Elópatáki májo na szveiti nájvecs zselezne mocsí v szebi. Té toplice scséjo zdjaj tak prenapraviti, da do v Europi nájhiresnejsze.

Nájvéksi hotel v Europi je v Póseni i je notriziháni na 1600 posztel. Dnévno sze obrné povprejcsno 800 vendégov i vövtála do 1000 obedov. Hotel má tudi szvojo posto i telefonszko centráló.

Nepriátelszki balon szo Leventi dojsztrejli obri Szenyér vészí v Zalavármegyövi. Balon sze je zibao káksi 300 metrov v zráci.

Gandhi pá strájka z jesztvinov. Gandhi, voditeo Indié, je anglészom telko szkribi delao, da szo ga mogli internejrati. Kak zse vecskrát, tak tudi zdjaj strájka z jesztvinov i tak scsé prisziliti anglejzse, da ga püsztijo na szvoboscsino. Nyegvo zdrávje sze je zdjaj poszlabsalo i je zse jáko onemogo. Právijo, da ga anglészki doktorje na szkrivmá hránijo z inekcijami. Vszegavecs sze tudi oni bojijo za nyegovo szmrt, ár znájo da te indiészki národ escse bole sztáne prouti nyim.

Vogrszka kmécszka drúzsba má po országi 390 drústev. Na trimejszecsni kulturni kurzusaj vönavcsijo razmete voditele, stere poslejo vö po vesznicaj, ki szpunyávajo i sirijo zdravo kmécszko-kulturno miszeo.

V Nemskom országi dela 2 miliona ruszov i polákov. Racsuna sze da ji v tom leti pride v delo escse pár szlou jezero.

Statárium v Romániji je v prvom táli mejszeca januára na szmrt oszoudo 23 lüdi za volo kráje.

Dnévi szo minüvali. Vali je bila mirna i vszigdár na níkoj csákala. Csütüla je, da nyoj naráva prineszé níka nouvoga, níka táksega, ka je lepse od nyéne umetnoszti.

Predpoudnévom szta sze z Évov sétale do edne vöre. V kaksem príjétnom meszti szta sze tudi vlégle i vszivale szvobodo kak fticsi. Lezsale szta v trávi i sze szpomínale na preminoucse csaszse. Szprotolejtje je na cejlo szvojo moucs prevzélo okolico; povszédik korina na korini. Vali je vszáksi dén edno vöro popejala, naj nyoj osztáne glász csisztü i méki. Oukna je pa táksega csaszsa szpozaprla, da jo szlúcsájno ne bi sto szpozno po glászi.

Ednoga dnéva nyej je gazdarica prisla pravít, da je gor prisó málar i sze prevecs intereszejrao za „rod“. Pítao je, cse ne pride vecs obscüdüvat szuncsni záhod. Rad bi jo proszo za odpüscsejnje; escse vecs, gucsati more z nyouv na vszáko formó. Tüdi sztánoványe de meo v blizsini. Po dúgom nagucsávanyi szo nyemi Vargóvi dönök dáli szobico. Tá plaminszka kucsá je bila malo vise, kak Valijova. Sztári Varga je nej rad vö dávaó szobe za tújince, záto je Kúhár mogao dobro gücsati, da je sztarca za tou pridoubo.

— No, zdjaj je málar denok tou doubó, ka szi je zselo — lejpo mirno szobo. Dobra vertinya i povszé-

Za zbuogsanye nazi konyov

Kak je znáno, je vogrszki ország na konyszzkoga pouva gledouc bio v Europi vszigdár na prvom meszti. Isztina, ka je nas ország za csaszsa trianona v tom poglédi pretrpo velki kvár, ár szo nam csehi i románi z Bábolne, Kisbéra i Mezöhegyesa nájdragse i nájbouge plemenszke kobile i zsrebce zodegnali, vendar szo pa z nouvov mocsjouv i z nouvim vüpanyom posztavili vsze na escse visiso sztubo. Z nazájprikapcsenyom nasega mórszszkoga krája i Erdélya, je nas polodelszki miniszter poszveto velko szkrib, da sze popunoma zanezmárjena mrzlokrvna medjimurszka i székelyszka konyszka fajta more znouva na peté posztaviti, ár szta obej fajti jáko dobrivi, odpornivi i zsilavi. Nas kráj bole medjimurszka fajta brigá, stere zsrebce do v Bábolni pouvali i tálali za nas kráj. Pouvanye székelszke fajte de v Alsózsuki. Pre-racsun polodelszszkoga miniszteriuma sze je zatogavolo mogao zvisati za 3 million pengöjov. Té pejnez sze sztoterokrát poplácsa, nas národ de pa tomí plemenitómí nakanejnji nasemi kormányi jáko hválézsen.

Jobb házból való fiú festőtanoncnak felvétetik.

Málarszszkoga Inasa iz bouge hizse vcsaszsi vzeme

PAURICS MÁTÉ, festőmester, Muraszombat.

SINGER

VARRÓGÉP

P. 462.— 2 fiókos, súllyesztő-asztal, előre hátra varró raktárról szállítható.

NEMECZ János

MURASZOMBAT
Horthy Miklós ut 7.

SINGER

P. 462.—

masini za sivanye

ÁRJEGYZÉKEK
BEMUTATÁS

dijtalanul.

Eladó gőzkazánok

6 HP 1936-évi Hofherr, 6 HP. 1913-évi Máv. magánjárók, ugyanott 4-es 6-os alig használt huzatos kazánok, továbbá motorok és cséplők.

Mlatilne pecsi

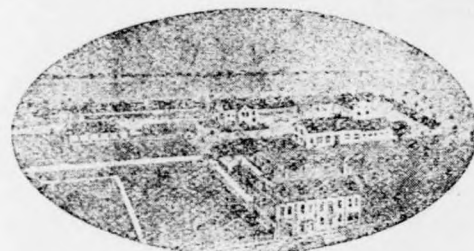
6 HP od 1936. leta Hofherr, 6 HP od 1913. leta Máv szamohodécsze pecsi, tüdi 4 i 6 moucsi malo nücane pecsi, nadale motori i mlatilnice sze odájo.

SZILVÁSI GYULA

Zalaegerszeg, Arany János u. 22.

BENKÓ JÓZSEF

HUSÁRU ÉSKONZERVGYÁR

Sürgöny:
BENKÓ,
Muraszombat

Postatakarékpénztári csekszám: 74009.

MURASZOMBAT

dik velka csiszoucsa, ona de sze brigala za nyega, — je právla Valikina gazdarica.

— Ali zakaj scsé tak v szamouti zsvieti? — sze je intereszejrala Vali.

— Delati scsé i nej szamo dén krádnóti, kak nisterni lüdjé, — je odgovorila gazdarica.

— On tak právi? — píta Vali.

— Ja, on. Pravo je escse, da je naráva edini isztinszki kejp, ona ne lazse! Ja, rávno tak je pravo, — je dodála gazdarica.

Vali sze je szmijála v szebi, gda je gazdarica oponásala Kúhára.

Gda je prisla domou, je tudi tou ovádila Évi. Sztára jo je prijéla za rokou erkoucs:

— Cse gnesz ne bos sla med brigé, da bi sze szrećsala z Kúhárom, te ti v zsvilejnji prvifart povejm, ka sze szvádim. Právla szam ti, ka sze mi je ponocsi szenyalo, da szi tam na trávníki brála lejpe rouzse. Znáská tou pomejni? Tou, ka tam nájdes lübézen i veszélje, — je potrdüvála Éva.

— Oh, Éva, pa vendar nebom zanyim bejzala!

— Da szi pa odbejzala pred nyim i on te vszeglij csáká tam vszáksi dén. Pa sto zná, zakaj tak zselej gucsati sz tebov! Cse nebos sla, szi mogoucse pokvaris cejlo zsvilejnje! Rávno zdjaj nyemi mores pomágati i ga potroustati.

— Szamo szi zmiszli na méne, — je nadalüvála Éva. Mojo lübézen szam ti escse itak nej pripovidávála. Cse bos poszlújsala, jo rada odkrijem na kráci.

Vali sze je légla z glávov Évi na krilo, jo prijéla za rokou i tak poszlújsala.

— Vídís dejte, — je zacsnola Éva, — nigda szam tüdi jasz bila mláda i lejpa. Gnesz je tou zse tesko vörvati, ár zse níti száma szebi ne vörjem. Moglo je tou tak biti, vej szo mi vszáki vecsér dávali podoknico i vszigdár dobála prve szprotolejnsze rouzse. Tesko je od toga pripovidávati. Drága i lejpa szo bilá tá lejta i mogoucse je bilou tüdi tou krivo, ka szam sze nej zadoszta brigala za toga právoga.

Vali jo je pretrgnola v pripovidávanyi. — Szirouta, z menov szi sze mogla veszeliti i csemeriti i tak na vsze drúgo szi nej mejla csaszsa.

Éva jo je pogladila i nadalüvála:

— Oh nej! Tou je bilou zse kesznej, gda szam scsejla na vsze tou pozábíti, ka mi je za vecs lejt razdrázsilo szreć. Níti med lüdszto szam nej vüpála... Za morilko szam sze drzszála...

— Je tou mogoucse, Éva? — je presztráseno pítála Vali.

(Nadalüváló de sze.)